

Ob jubileju Marka Kranjca

Letošnja pomlad je dopolnil sedemdeset let bibliotekarski svetnik Marko Kranjec, ki prav gotovo sodi med vidnejše osebnosti na področju slovenskega knjižničarstva. S svojim znanjem, široko razgledanostjo in preudarnostjo je štirideset let vodil knjižnico Oddelka za slovanske jezike in književnosti. Mlajšim sodelavcem je zapustil urejeno knjižnico. S svojim lastnim zgledom je v kolegih vzbudil veselje do dela v knjižnici in vztrajnost pri iskanju informacij za najrazličnejše uporabnike. Med sodelavci na fakulteti, pa tudi v širšem krogu bibliotekarjev, je bil cenjen predvsem kot praktik, ki je stalno spremljal novosti v stroki (prevsem na področju katalogizacije in bibliografskega dela) in jih preudarno uvajal v knjižnico ter bil z nasveti na voljo vsakomur, ki je določeno informacijo potreboval.

Rodil se je 24. aprila 1930 v Ljubljani, kjer je obiskoval osnovno šolo in končal klasično gimnazijo. Jeseni leta 1949 se je vpisal na filozofsko fakulteto in študiral slovenski jezik in književnost. Med študijem ga je še posebej zanimalo jezikoslovje, zato je bil v študijskih letih 1950/51, 1951/52 in 1954/55 pomožni asistent oziroma demonstrator pri stolici za slovensko opisno slovnico, pravopis in pravorečje. Delal pa je tudi v knjižnici Inštituta za slovansko filologijo. Ko je spomladi leta 1957 diplomiral, se je zaposlil v knjižnici Inštituta za slovansko filologijo in ji, kljub spreminjanju imena, kot vodja ostal zvest vse do upokojitve konec leta 1996. Leta 1961 je opravil bibliotekarski izpit, 1970 je dosegel naziv višji bibliotekar in leta 1975 naziv višji bibliotekar specialist. Junija 1992 je prejel naziv bibliotekarski svetovalec. Za aktivno sodelovanje v društvu bibliotekarjev, za strokovno in organizacijsko delo pri razvoju knjižničarstva na Filozofski fakulteti ter za bibliografsko publicistično dejavnost doma in v tujini je leta 1983 prejel Čopovo priznanje, leta 1989 pa priznanje Filozofske fakultete.

Svojo službeno pot je pričel v knjižnici Inštituta za slovansko filologijo. Nadaljeval je z že vzpostavljenimi zamenjavami z inštituti in knjižnicami po svetu in tako pridobival pomembno slavistično literaturo, vzpostavil pa tudi marsikatero novo. Skrbno je bdel nad finančnimi sredstvi, ki jih je knjižnica dobivala od matičnega oddelka, in nabavljal potrebno knjižnično gradivo tako za pedagoški proces kot za znanstveno in raziskovalno delo profesorjev in drugih slavistov. V času svojega delovanja je knjižnico preoblikoval v sodoben knjižnično-informacijski center in zakladnico knjižničnega gradiva tako za domače sloveniste in slaviste kot tudi za tujce, ki so z veseljem prihajali v tako bogato knjižnico. Bil je mentor dvema bibliotekarkama in velikemu številu študentov tretjega letnika bibliotekarstva, ki so opravljali obvezno prakso v slavistični knjižnici. Ob selitvi oddelka in knjižnici v nove prostore na Aškerčevi je sodeloval pri selitvi knjižničnega gradiva in pri izbiri opreme knjižničnih prostorov ter uvedel sodobni AIK, stvarni in geselski katalog. V 90. letih se je aktivno vključil tudi v slovenski vzajni katalog COBISS/OPAC. Poskrbel je za povezovanje knjižničarjev na fakulteti in leta 1972 postal vodja Knjižničnega odbora in kasneje Knjižnične komisije. Uvedel je enoten knjižnični red za vse knjižnice, normative za zaposlovanje knjižničnih delavcev na fakulteti, enotni izposojevalni obrazec in centralni katalog periodike na FF. Sodeloval je pri Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture in Komisiji za pospeševanje slovenščine po svetu. Naročal je knjige za lektorate slovenščine v tujini in tudi na tak način z zamenjavo pridobival knjižnično gradivo za knjižnico, predvsem literaturo za učenje slovanskih jezikov in literatur.

Obsežen je tudi njegov prispevek na področju slovenske bibliografije (bibliografska kazala, popisi slovenskega jezikoslovja in literarne zgodovine ter osebne bibliografije). V drugi knjigi Slovenska književnost 1945–1965 je skupaj s Hermino Jug pripravil **Biografske in bibliografske podatke**. Od leta 1971 je in še sodeluje pri izdelavi bibliografije v **MLA International Bibliography** (New York), za katero pripravlja bibliografske podatke o slovenistiki. Od leta 1980 do leta 1992 je objavljaval bibliografske podatke za slovensko jezikoslovje v Južnoslovenskem filologu (Beograd). Kot soavtor je sodeloval pri zbiranju podatkov za **Gradivo za bibliografijo slovenskih in slovenističnih tiskov na avstrijskem Štajerskem** (1987), od leta 1993 dalje pa je in še zbira podatke s področja Slovenije za letno jezikoslovno slavistično bibliografijo v publikaciji **Bibliografia jezykoznawstwa slawistycznego** (Varšava). Konec sedemdesetih let, od 1976 do 1991, je začel najprej sam, kasneje s pomočjo svojih sodelavk, v reviji *Jezik in slovstvo* objavljati bibliografski pregled slovenistike. Za znanstvenokritično izdajo Brižinskih spomenikov je pripravil obsežno bibliografijo o njihovem raziskovanju v Sloveniji in po svetu. Sestavil pa je tudi obsežno bibliografijo o delu Janeza Svetokriškega in seznam njegovih pridig. Objavil je osebne bibliografije Antona Bajca, Silva Kranjca, Marje Boršnik (slednjo skupaj z Alenko Logar Pleško in Anko Sollner Perdih).

Leta 1974 je s koreferatom o stanju in problemih knjižničarstva na Filozofski fakulteti sodeloval na spomladanskem plenumu Društva bibliotekarjev Slovenije, leta 1987 pa na zasedanju ABDOS v Ljubljani z referatom o vzhodno- in zahodnoslovenskih fondih v knjižnici Oddelka za slovanske jezike in književnosti. Ocene in poročila je objavljaval v revijah *Jezik in slovstvo*, *Knjižnica in Slavistična revija*, v *Slovenskem biografskem leksikonu* in *Enciklopediji Jugoslavije*, pa tudi prispevke o pomembnih slovenistih in slavistih (Karel Štrekelj, Josip Šuman, Lucien Tesnière, Claude Vincenot, Ciril Zlobec). Poleg vsega naštetega je veliko tudi prevajal, predvsem iz poljščine in drugih slovanskih jezikov.

Delo in zanimanja Marka Kranjca so bila zelo različna, vendar mu je od vseh dejavnosti največ pomenila urejena knjižnica, za katero je skrbel z vsemi svojimi močmi. Tega se dobro zavedamo vsi, ki smo po njegovem odhodu ostali v njej. Zato mu ob jubileju želimo veliko zdravja in veselih dni, da bo še dolgo aktivno spremljal dogajanja na področju slovenistike in slovenske bibliografije.

Anka Sollner Perdih
Filozofska fakulteta v Ljubljani